

Kulnisi Behcet

Tarih: 2.12.1964
No: 20315

378577/18

Tode met

2,10 mg

Todum de jactura

0,10 mg

Sulphur 2,05 mg

Urea salicyl 3,1

Emca Colap 200,1

Sale 50,1

Ses miter a limit

10,1

Carmin 1,1

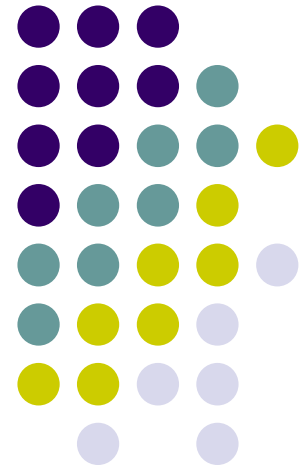
Urea lary 14,1

423,1177

REÇETE BİLGİSİ

Prof.Dr. Oğuzhan YAVUZ

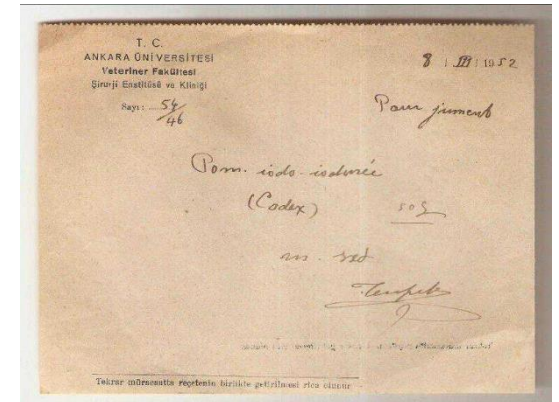
REÇETE

Reçete (Prescription)

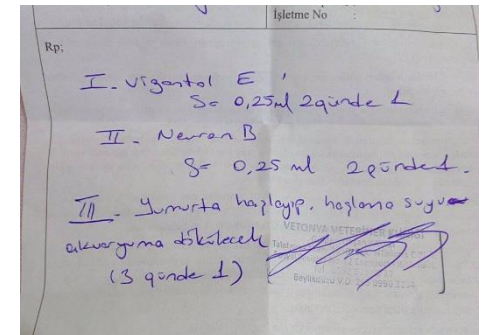

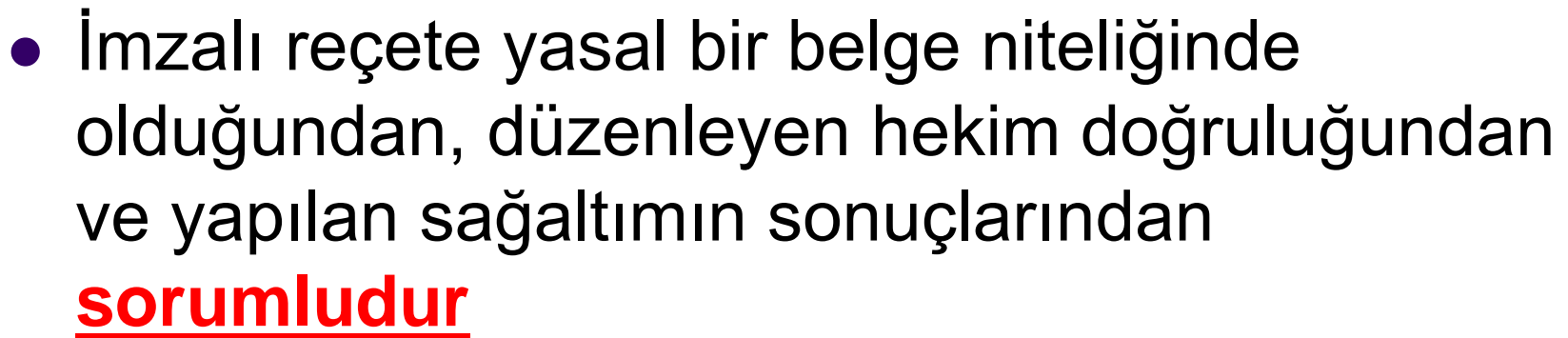
- Yetkili hekimlerin (veteriner hekim, beşeri hekim, diş hekimi) eczacıya hitaben yazdığı, ilaçların eczacı tarafından verilmesine, hazırlanmasına ve hasta tarafından kullanılmasına ilişkin bilgileri içeren, **imzalı, teknik** ve **resmi** belgedir

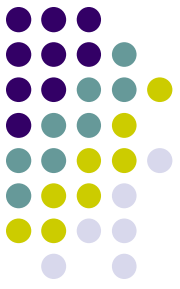

- Hekim reçetesinde, ilacın hazırlanması bakımından eczacıya, kullanılması bakımından da hastaya bilgi ve talimat(lar) verir

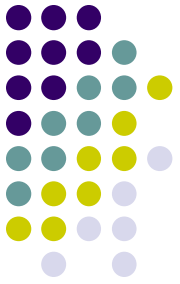
 E-Reçete sisteminde kişisel kullanıcı girilebilir ve değiştirilebilir.

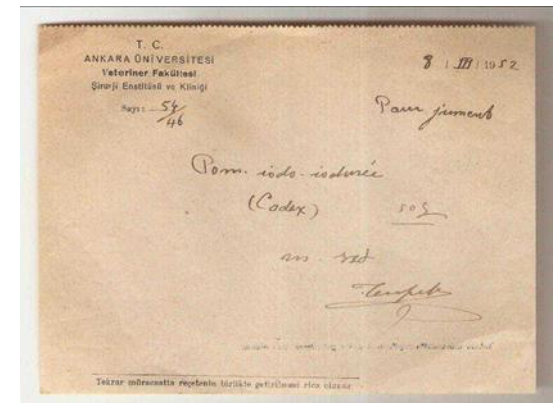
Doğru reçete yazımı için;

- Hekim yeterli Farmakoloji ve Toksikoloji bilgisine sahip olmalıdır
- İlaçların etkileri, etkileşimleri, farmakokinetik özellikleri, dozları ve istenmeyen etkileri iyi bilinmelidir
- Farmakoloji bilgisini **klınık durumlara uygulayabilme yeteneğının** gelişmiş olması gerekmektedir

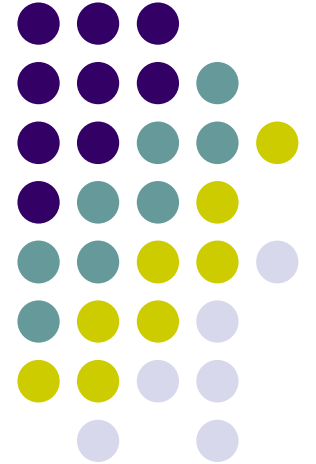
Reçetenin dili;

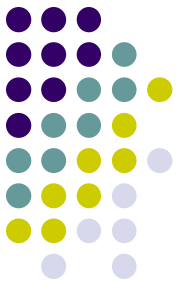

- Almanya, İsviçre ve Balkan ülkelerinde Almanca
- ABD ve İngiltere’de İngilizce
- Bazı ülkelerde kendi dillerinde
- Türkiye’de ise genellikle Fransızca

REÇETEYE YAZILACAK İLAÇLAR

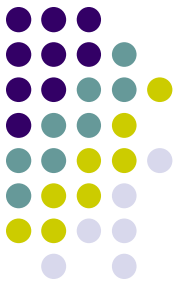

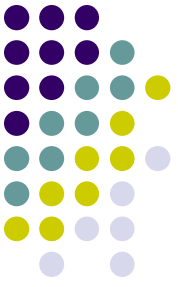
Reçeteye yazılacak ilaçlar

- Resmi ilaçlar (offisiyel ilaçlar, médicaments officinaux)
- Majistral ilaçlar (médicaments magistraux)
- Ticari ilaçlar (müstahzarlar, spacialite)

Resmi ilaçlar (offisiyel ilaçlar, médicaments officinaux)

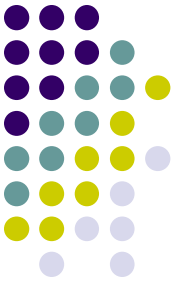

- Her ülkenin farmakopesinde kayıtlı olan ilaçlardır
- Hekim reçetesine sadece ilacın ismini yazar, reçeteye ilacın içindeki maddeler açık şekilde yazılmaz
- İyot tentürü, kafur merhemi, novaljin çözeltisi, ürotropin vb.

Majistral ilaçlar (medicaments magistraux)

- Hekimler tarafından tertipleri açıkça reçeteye yazılan ilaçlardır
- Eczacılar bu tip ilaçları hekimin kaydettiği bilgiler çerçevesinde hazırlarlar

Örnek (majistral ilaç)

Köpek için

Rp.

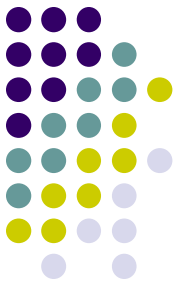
Codeine	0.02 g
---------	--------

Dionine	0.01 g
---------	--------

Excipient	Q.S
-----------	-----

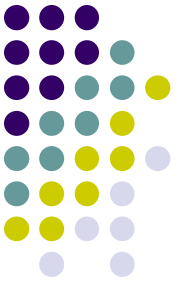
Pour un pipule No: VI

S. Günde bir hap dahilen

Ticari ilaçlar (müstahzarlar, spacialite)

- Yetkili otorite tarafından ruhsatlandırılmış ve ilaç firmaları tarafından hazırlanan ve eczanelerde özel isim ve ambalajlarda kullanıma hazır şekilde bulunan ilaçlardır
- Bu ilaçların isimleri, miktarları ve kullanılışlarının reçeteye yazılması yeterlidir

Örnek (ticari ilaç)

Koyun için

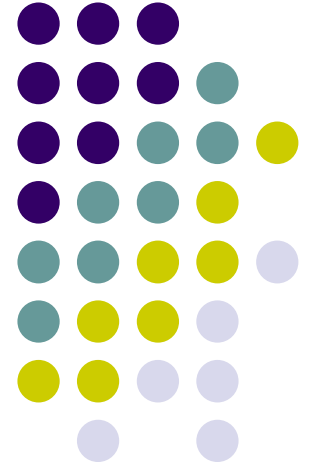
Rp.

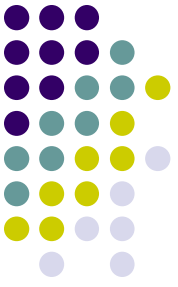
Albezol-K tab

No: 2 kutu

S. Hayvan başına 2 tablet

REÇETE KAĞIDI

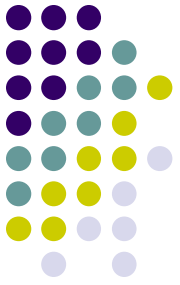

- Reçeteler bir örneklği sağlamak amacıyla belirli şekillerde basılmış olarak hazır halde bulunur
- Hekim sadece gerekli bölümleri doldurmakla yetinir

Muayenehane-Poliklinik İsmi

Tarih

Hekimin adı soyadı:

Diploma no:

Sayı:

At için

Rp.

Paraffine liquide	1000 g
Ess. de térébentine	60 g
Huile de ricine	250 g
Creoline pure	15 g

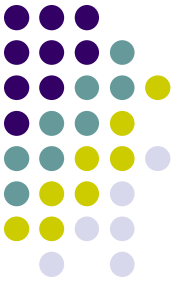
S. Burun meri sondasıyla bir defada dahilen.

İMZA

Adres, Tel, Faks

FAKÜLTE VETERİNER MUAYENEHANESİ

SAMSUN
06.07.2021

Dr. Oğuzhan YAVUZ

Veteriner Hekim (Farmakolog-Toksikolog)

Diploma no: 5856

Sayı: 1425

At için

Rp.

Paraffine liquide	1000 g
Ess. de térébentine	60 g
Huile de ricine	250 g
Creoline pure	15 g

S. Burun meri sondasıyla bir defada dahilen.

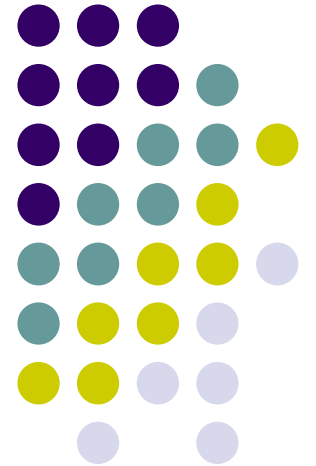
İMZA

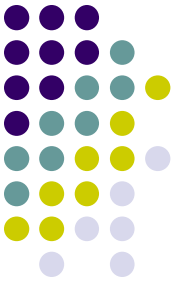
Adres: Ondokuz Mayıs Ün. Veteriner Fak. Farmakoloji ve Toksikoloji AbD,
55139 Kurupelit / Samsun

Tel: 312 19 19

Faks: 457 69 40

REÇETENİN BÖLÜMLERİ

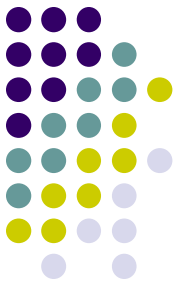

Reçetenin bölümleri

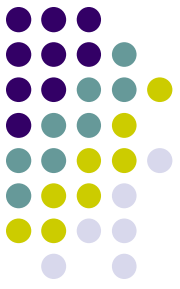
- Süperskripsiyon (Başlangıç)
- İnskripsiyon (Yazılış, ilaçların tertibi)
- Subskripsiyon (Yapılış, ilacın farmasotik şekli)
- İnstruksiyon (İlacın kullanılış şekli)

Süperskripsiyon (Başlangıç)

- **R, Rp, P, Pr** veya **H** harfleriyle gösterilen reçetenin başlangıç kısmıdır.
- R=Jüpiter'in astronomik Romen işaretinin değişime uğramış şekli olarak kabul edilir.
- R, Rp= Daha yaygın inanışa göre Latince **recipe (recipio), alınız** kelimesinden gelir.
- P, Pr= Fransızca **prenez, alınız** kelimesinden,
- H= Hipokrat'ın baş harfi.

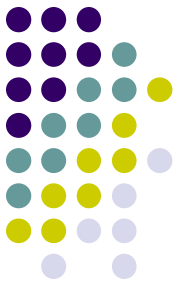
İnskripsiyon (Yazılış, ilaçların tertibi)

- Kullanılacak ilaçların isimlerinin ve miktarlarının yazıldığı bölümdür
- Majistral ilaçlarda her maddenin ismi ve karşısına miktarı bu bölüme yazılır
- Ancak günümüzde reçeteye daha çok ticari ilaçlar yazılmaktadır
- İlaçlar reçeteye belirli bir sırayla yazılırlar

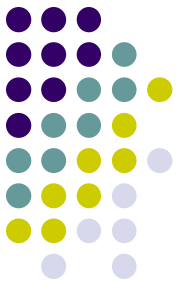
İlaçların reçeteye yazılış sırası

- Esas ilaç (basis, base, remendum cardinale)
- Yardımcı madde (adjuvant, ikinci ilaç)
- Düzeltici madde (corrective, corrigent)
- Taşıt madde (excipient, vehicule, diluent, sıvağ)

Esas ilaç (basis, base, remendum cardinale)

- Hastalığın sağaltımında yararlı ve tedavi edici etkiye sahip olduğu bilinen esas maddedir

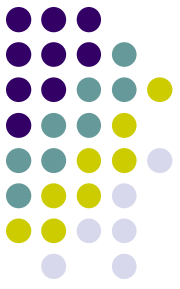
Yardımcı madde (adjuvant, ikinci ilaç)

- Esas ilacın etkisini artıran veya desteklemek için formülasyona katılan veya yazılan ilaçlardır

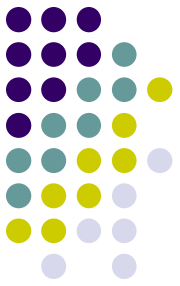
Düzeltilici madde (corrective, corrigent)

- Esas ve yardımcı ilacın istenmeyen etkilerini azaltan veya hoşla gitmeyen lezzet, koku ve rengini düzelterek hastanın kolayca alabileceği hale getiren maddelerdir
- Veteriner hekimlikte daha çok tat düzeltilici maddeler ilaç formülasyonlarına katılır, çünkü ilaçlar çoğunlukla zorla hayvanlara verilir
- Örn. Otçullar için esanslı maddeler ve tozlar anason, rezene, kimyon), etçiller için şeker, şurup vb.

Taşıt madde (excipient, vehicle, diluent, sıvağ)

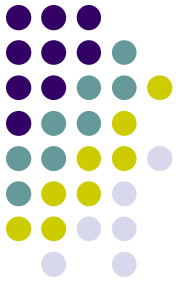
- Esas ve yardımcı maddeye istenen farmasotik şekli vermek için kullanılan ve genellikle farmakolojik etkiye sahip olmayan maddelerdir
- Başlıcaları un, nişasta, beyaz kil, meyan kökü, hatmi kökü, bal mumu vb.

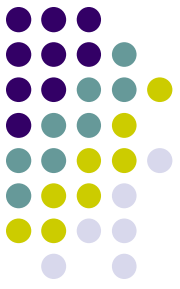
Sodyum bikarbonat	0.6 g	←	Esas madde
Bizmut karbonat	1 g	←	Yardımcı madde
Magnezyum trislikat	2 g	←	Düzeltilici madde
Dekstroz	4 g	←	Taşıt madde

Subskripsiyon

(Yapılış, ilacın farmasotik şekli)

- İlacın farmasotik şeklinin (paket, hap, macun), çözelti ve miktarının (majistral ilaçlarda ne kadar hazırlanacağını veya ticari ilaçlarda kaç adet olduğunun) belirtildiği bölümdür
- Majistral ilaçlarda eczacıya “...şeklinde hazırlayınız” veya Fransızca “pour un” ibareleri yazılar ve bundan ne kadar (adet, ağırlık, hacim olarak) hazırlanacağı belirtilir

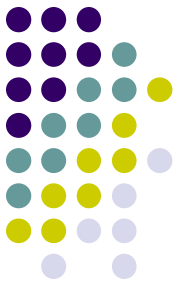

- Ticari ilaçlarda ise maddenin farmasotik şekli, ambalaj şekli (12’lik tablet, 25’lik tablet) ve sayısı belirtilir
- Offisinel ilaçlarda ise, eczacıya özel bir yapılış talimatına gerek yoktur. “Farmakopeye göre yapınız” ibaresi yeterlidir

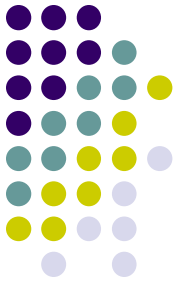

İnstruksiyon (İlacın kullanılış şekli)

- İlacın nasıl kullanılacağıının eczacıya ve hasta sahibine anlatıldığı kısımdır
- Latince “*işaretle, etiketin üzerine yaz*” anlamına gelen *signature* veya *signa* teriminin kısaltılması olan **S.**, **Sig.** veya **Sign.** işareti konulduktan sonra ilacın kullanılma şekli özlü şekilde yazılır

- Bu bölümde ilacın hastaya nasıl, ne zaman, günde kaç kez ve hangi miktarda verileceği yazıldığından **okunaklı olması** çok önemlidir
- Ticari ilaçlarda hekim kendine göre bir kullanılış şekli verebileceği gibi “tarifi üzere” ibaresi koyarak prospektüste belirtildiği şekilde kullanılmasını isteyebilir

Dr. Oğuzhan YAVUZ

Veteriner Hekim (Farmakolog-Toksikolog)

Diploma no: 5856

Sayı: 1426

Sığır için

Rp.

Bromüre de sodium	3 g	← Esas ilaç
Phenobarbital sodique	0.15 g	← Yardımcı ilaç
Eu de melisse	25 g	← Düzeltici ilaç
de distillee	120 g	← Taşıt

Pour un solution No: I

S. Yemeklerden sonra bir çorba kaşığı dahilen.

Superskripsiyon

İnskripsiyon

Subskripsiyon

İnstruksiyon

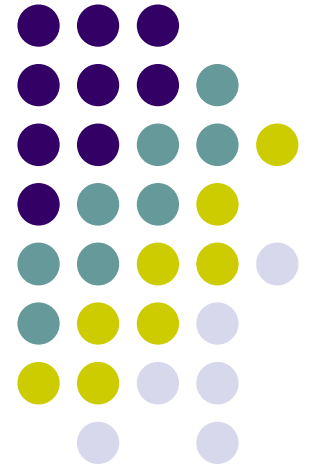
İMZA

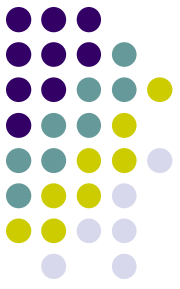
Adres: Ondokuz Mayıs Ün. Veteriner Fak. Farmakoloji ve Toksikoloji AbD,
55139 Kurupelit / Samsun

Tel: 312 19 19

Faks: 457 46 58

REÇETEDE YAZIMINDA YAPILACAK KISALTMALAR

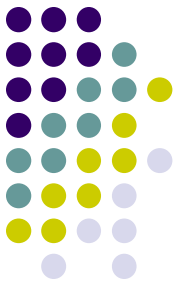

- Reçete yazılırken pratiklik sağlaması açısından bazı kısaltmalar yapılabilir
- Ancak bu kısaltmalar tekniğine uygun, diğer hekimler ve eczacılar tarafından kolay anlaşılabilir olmalıdır
- İlaçlar reçeteye **genel ve bilinen adları** ile yazılmalıdır (Bütün dünyada Farmakoloji eğitimi ilaçların genel adları ile yapılır)

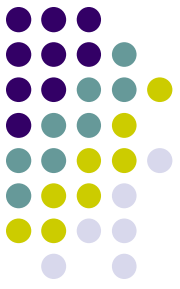

- İlaçlar reçeteye hiçbir zaman kimyasal isimleriyle **yazılmazlar** (HCl gibi)
- Mümkün olduğunca ilaçların genel isimleri tam olarak reçeteye yazılmalıdır
- Eczacının kolay anlaması açısından kısaltmalar genellikle Latince yapılır

Reçete yazımında kullanılan bazı kısaltmalar

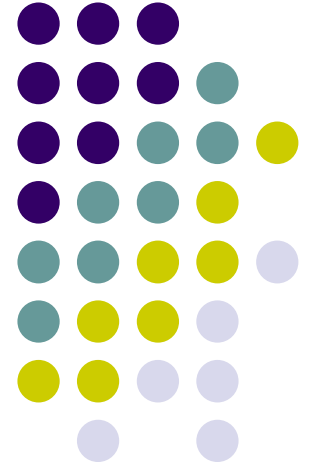
- Bicarb. Bikarbonat
- Dec. Dekoksiyon
- Gtt. Goutte
- Inf. İnfüzyon
- Pom. Pommade
- Poud. Pudra
- U. Ünite

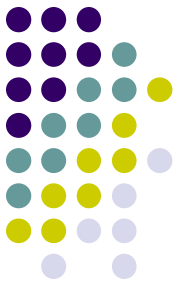

Bazı kısaltmalar, Latince ve Türkçe anlamları

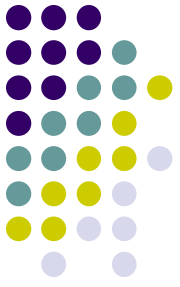
• a.	Ante	Önce
• aa.	Ana	Her birinden aynı miktarda
• a.c.	Ante cibum	Yemeklerden önce
• Ad. lib.	Ad libitum	İstenildiği kadar
• ad	Addisyon	...e ulaştırın
• add	Adde	...e kadar ilave edin
• b.i.d.	Bis in die	Günde iki kez
• div.	Divise	Bölünüz
• h.	Hora	Saat
• f.s.a.	Faites seles L'art	Fen ve tekniğine göre
• p.c.	Post cibum	Yemeklerden sonra
• q.s.	Quantum sufficient	Yeteri miktarda
• Tab	Tabella	Tablet
• s.	Signa	Etikete yaz
• Pv.	Pulvis	Toz
• Pil.	Pilula	Hap

REÇETE YAZIMINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

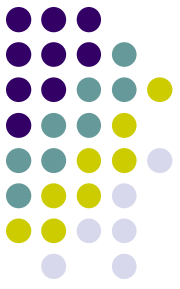
- Reçeteye yazılacak ilaçların miktarları **gram (g), damla (Gtt) veya adet** olarak gösterilir
- Gramdan az miktarlar ise yine gram cinsinden (mg) ifade edilir
- Miktarlar 1 g veya 1.0 g, 0.1 g şeklinde yazılır

- Çok zehirli ilaçların miktarları herhangi bir yanlışlığa yol açmamak, uyuşturucu maddelerin miktarları ise sonradan değiştirilmemesi için yazıyla yazılması daha uygun olur

- İlacın miktarı **damla** ile verilecekse, damla miktarı **romen rakamı** ile yazılarak yanına damla anlamına gelen **goutte (gtt)** yazılmalıdır.
- **Adet** verilecekse “**No**” ibaresi ve **romen rakamı** ile belirtilir.
- Örn. 25 damla: XXV goutte ya da XXV gtt.
5 paket: Pour un paquet No: V

- Bir formülde alt alta yazılan ilaçların miktarları aynı ise herbirinin karşısına aynı miktarı yazma yerine sonuncu ilacın yanına **aa (aynı miktar)** simgesi konularak yanına miktarı yazılır.

Köpek için

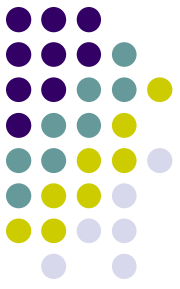
Rp.

Phenacetine

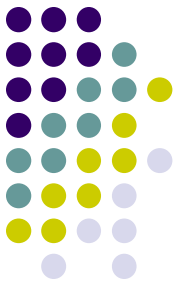
Amidopyrine aa 1.0 g

Pour un paquet No: V

S. Sabah-akşam bir paket dahilen

- Çözelti ve posyon gibi ilaç formülasyonları taşıtla belli bir hacme ulaştırılacaksa **ad (...e ulaştırın)** veya **q.s.p. (...için yeteri kadar)** simgeleri konur
- Hazırlanan ilaca bir taşıt belli miktarda eklenecekse **add (...kadar ilave ediniz)** simgesi kullanılır

- Köpek için

Rp.

Chloralhydrate d'efedrine	0.3 g
Sirop de codein	100 g
Inf. de polygala	ad (q.s.p.) 200 g

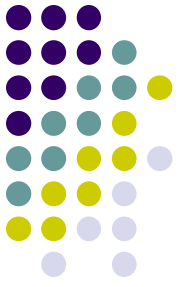
S. Üç saat arayla 2 tatlı kaşığı ağızdan

- Köpek için

Rp.

Chloralhydrate d'efedrine	0.3 g
Sirop de codein	100 g
Inf. de polygala	add 200 g

S. Üç saat arayla 2 tatlı kaşığı ağızdan

- İlacın farmasotik şekli ve taşıt maddenin gereği olarak kullanılacak taşıtın miktarı eczacıya bırakıldıysa **q.s. (yeterli miktarda)**, taşıtın çeşidi de eczacıya bırakılıyorsa **excipient q.s.** ibareleri konulur

- Köpek için

Rp.

Chloralhydrate d'efedrine	0.3 g
Sirop de codein	100 g
Inf. de polygala	Q.S.

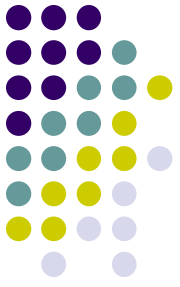
S. Üç saat arayla 2 tatlı kaşığı ağızdan

- Köpek için

Rp.

Chloralhydrate d'efedrine	0.3 g
Sirop de codein	100 g
Excipient	Q.S.

S. Üç saat arayla 2 tatlı kaşığı ağızdan

- Reçetede yazılan ilaçların yapılış şekillerine ilişkin özel bilgi verilemeyecekse, tekniğine göre yapınız anlamında f.s.a. (Faites seles L'art) ibaresi konur.
- Ya da kodekse uygun yapınız anlamında f.s.Codex konulabilir

- Köpek için

Rp.

Extrat d'opium

----- de belladonne aa 0.1 g

Antyprine 0.2 g

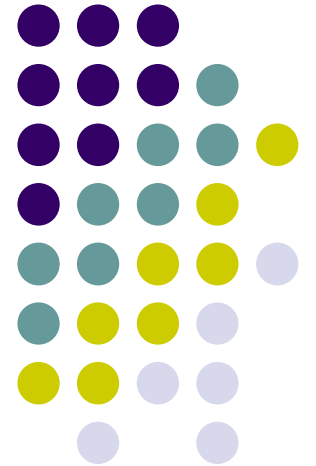
f.s.a.

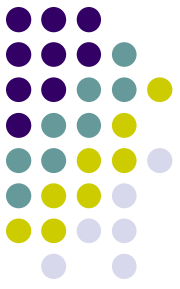
Pour un suppositoiere

No: VI

S. Günde 2 fitil rektuma uygulanacak

SIK YAPILAN REÇETE HATALARI

REÇETEDE YAPILAN GENEL HATALAR

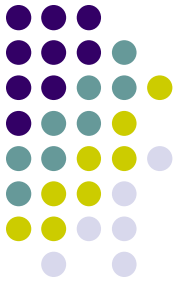
- İlaç adları yanlış yazılmış olabilir
- Kısaltmalar yanlış ve uygun yapılmamış olabilir
- Dozlar fazla, eksik veya yanlış yazılmış olabilir
- Uygulama yoluna göre uygun düşen farmasotik şekil seçilmemiş olabilir
- Seçilen ve tertiplenen farmasotik şekil tekniğine uygun olmayabilir
- Doz saptaması ve farklı uygulama birimlerinden çevrilmesinde hesaplama hatası yapılmış olabilir

REÇETEDE YAPILAN GENEL HATALAR

- İlaçların kullanma tarifi yanlış veya eksik yapılmış olabilir
- Hekim ve hastaya ait bilgilerde eksiklik olabilir
- Reçete hekim tarafından **imzalanmamış** olabilir
- Reçete eczacı ve hasta sahibi tarafından yanlış anlaşılmalara yol açacak derecede bozuk ve kötü yazılmış olabilir
- Tertiplenen ilaç etkin ve yardımcı maddeleri arasında geçimsizlik olabilir

İlaç adları yanlış yazılmış olabilir

- Ticari ilaç isimleri birbirine çok yakın olduğundan çok dikkat edilmelidir
- Özellikle çok zehirli ve uyuşturucu ilaçlar yazılırken özel önem gösterilmelidir

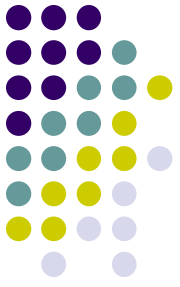
İlaçların kullanma tarifi yanlış veya eksik yapılmış olabilir

- Instruksiyon bölümünde ilaçların kullanım şekli “**Tarifi gibi**” yazılması çeşitli yanlışlıklara yol açabilir
- İlaç şeklinin doğru yazılmaması “örneğin fitil için rektal yolun belirtilmemesi” en sık görülen hatalardandır

REÇETEDEKİ İLAÇLAR ARASINDAKİ GEÇİMSİZLİK

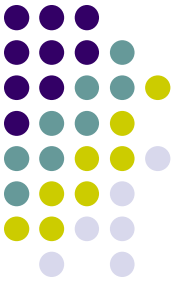

- Bazı ilaçlar, aynı reçetede veya majistral formülde bir arada verildiklerinde çeşitli nedenlerle birbirlerinin sağaltıcı etkilerini azaltırlar, ortadan kaldırırlar veya yeni ve zehirli bir bileşiğin ortaya çıkmasına neden olabilirler
- Bu duruma **geçimsizlik** adı verilir

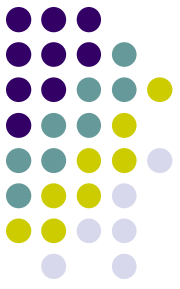
İLAÇLAR ARASINDAKİ GEÇİMSİZLİK

- Kimyasal geçimsizlik
- Terapotik (sağaltıcı) geçimsizlik
- Farmasotik geçimsizlik

Kimyasal geçimsizlik

- Bir formüldeki iki ilacın kimyasal tepkimeye girmesi sonucu, etkili veya etkisiz bir bileşik ortaya çıkarmasıdır

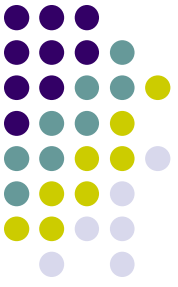

Kimyasal geçimsizlik (örnekler)

- Asitlerle, karbonat veya bikarbonatlar bir arada verildiklerinde, kimyasal tepkime sonucu CO_2 açığa çıkar
- Üç değerli demir tuzları ve salisilatlar birbirinin ayırıcısıdır
- Alkaloidler ve tannik asit birbirinin antidotudur
- Alkaloid tuzları kalsiyum veya alüminyum tuzları ile birlikte verildiklerinde baz haline gelip çökebilir

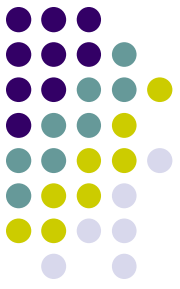

- Kimyasal geçimsizlik en çok, klinisyen veteriner hekimlerin birden fazla ilacı **aynı enjektör içerisinde karıştırarak vermeleri sırasında** ortaya çıkar
- Meme içi veya uterus içi kullanılan ilaçların, sıvı ilaçlarla karıştırılması aşamasında da benzer sakınca ortaya çıkabilir

Terapotik (sağaltıcı) geçimsizlik

- Biri diğerinin fizyolojik ya da farmakolojik antagonisti olan ilaçların, aynı reçetede veya formülde yazılması durumunda birbirlerinin etkisini azaltmaları veya ortadan kaldırmalarıdır

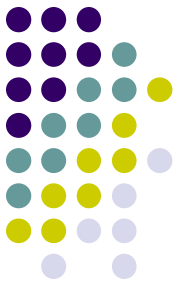
Terapotik (sağaltıcı) geçimsizlik (örnekler)

- Damar düz kaslarındaki muskarinik reseptörleri etkileyerek damarları genişleten kolin esterleri (karbamilkolin) ile adrenerjik reseptörleri etkileyen sempatomimetik ilaçlar (adrenalin) birbirlerinin etkilerini tersine çevirebilir
- Morfin-naloksan; vit K-dikumarol
- Asetil kolin (Ak)-organik fosforlu insektisitler

Farmasotik geçimsizlik

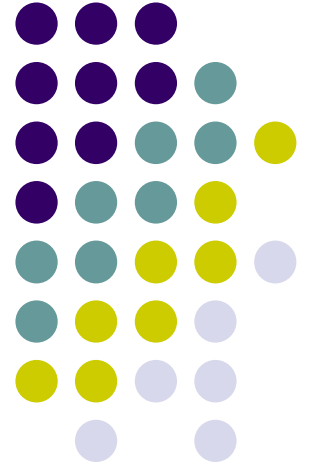
- İki ilacın biraraya geldiklerinde fiziksel özelliklerinde değişim meydana gelmesidir
- Böyle ilaçlar istenilen **her farmasotik şekil altında verilemezler**

Farmasotik geçimsizlik (örnekler)

- Salisilatlar ve antipirin bir araya gelince sıvılaşır
- Alkolik bir çözelti (tentürler) sulu bir çözeltiyle karşılaştırıldığında seyrelme nedeniyle alkolde çözünmüş maddeler kristalleşebilirler veya çökebilirler

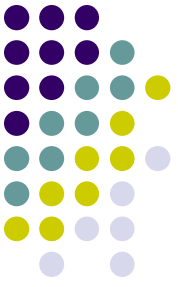
REÇETENİN TEKRARLANMASI

REÇETENİN TEKRARLANMASI

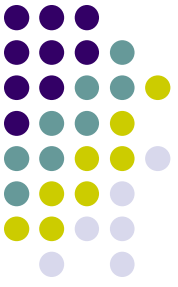
- Kontrolü gerekli olmayan ve tekrarlanmasında insan ve hayvan sağlığı yönünden herhangi bir sakınca görülmeyen ilaçların bulunduğu reçeteler hekime haber verilmeksizin tekrar kullanılabilir
- Tekrarlanması sakıncalı görülen reçetelerin altına “**tekrar edilmeyecek**”, “**bir kezlik**” veya Latince “**non repetatur** ya da **non repet**” yazılır

- Uyuşturucu ilaç reçeteleri tekrar edilmez
- Bunun için uyuşturucu ilaç reçeteleri her seferinde ayrı reçete ile alınırlar ve eczacı reçeteyi alır, hasta sahibine vermez
- Kullanılan ilaçların kayıtlarının tutulması veya kullanılan ilacın bilinmesi açısından, reçetenin bir örneği hasta sahibine verilebilir

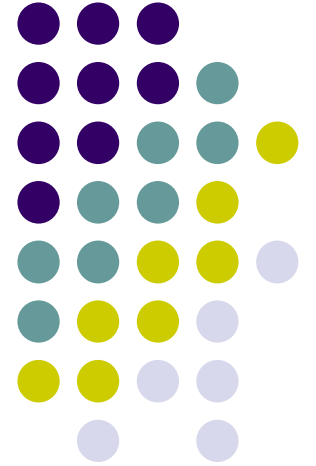

- Hayvanlara uygulandıktan sonra uzun süre vücutta kalabilen ve tekrarlanan uygulamaları insan sağlığı açısından risk taşıması muhtemel ilaçların uygulanması, tüketimi ve tekrarı veteriner hekim kontrolünde olmalıdır
- Bu nedenle, böyle ilaçların yer aldığı reçeteler de ancak veteriner hekimin bilgisi dahilinde tekrarlanmalıdır

- Ancak, ülkemizde yeşil reçeteye tabi olanlar dışındaki ilaçlar **reçetesiz çok kolay temin edilebildiğinden**, bu kuralların çok da önemli olmadığı söylenebilir

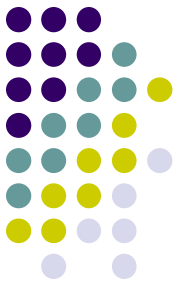
REÇETE GEREKTİREN VE GEREKTİRMEYEN İLAÇLAR

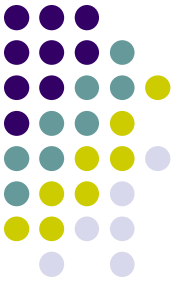
Reçete ile satılması gereken ilaçlar

- Hayvanlar için tehlikeli olan ilaçlar
- Uygulayan kişi için tehlikeli ilaçlar
- Hayvansal ürünlere geçerek insanlar için tehlike oluşturabilecek ilaçlar
- Çevre için tehlikeli ilaçlar
- Uluslar arası antlaşma ve ulusal düzenlemelerle reçeteye tabii olan ilaçlar
- Kesin tanı konulduktan sonra kullanılması gereken ilaçlar
- Majistral ilaçlar
- Resmi ilaçlar

Reçete ile satılması gereken ilaçlar

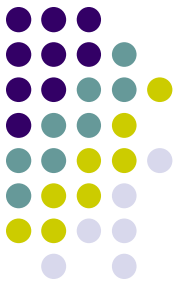
- Normal reçeteyi gerektiren ilaçlar
- Özel reçeteyi gerektiren ilaçlar
 - Uyuşturucu ilaçlar: **Kırmızı reçete**
 - Psikotrop ilaçlar: **Yeşil reçete**

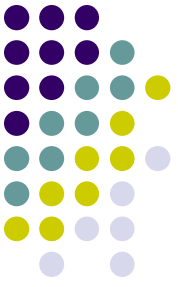
Kırmızı ve yeşil reçete

- Uyuşturucu ve psikotrop ilaç listesi
- Veteriner hekim kırmızı ve yeşil reçeteleri üç nüsha düzenler ve birisini saklar (diğer ikisi eczacıda kalır)
- Yazdığı bu ilaçları Tarım ve Orman Bakanlığı taşra teşkilatınca (Hayvan Sağlığı Şube Müdürlüğü) onaylı özel defterine kaydetmek zorundadır.
- Kırmızı ve yeşil reçeteler **tekrarlanmaz**

Reçete gerektirmeyen ilaçlar (OTC ilaçlar)

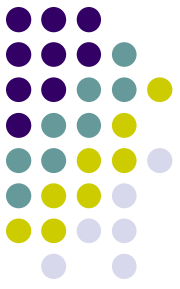

- Hasta ve çevre için belli bir tehlike oluşturmeyen bazı ilaçlar reçetesiz kullanılabilir
- Bir çok ülkede bu tür ilaçlar ruhsat bile almaksızın ilgili bakanlığın onayıyla satılabilen ilaçlardır
- Bu ilaçlara **tezgah üstü** veya **masa üstü** ilaçlar (**OTC: Over the counter**) denir
- Ülkemizde OTC ilaçların sınıflandırılması ve listelenmesine ihtiyaç vardır

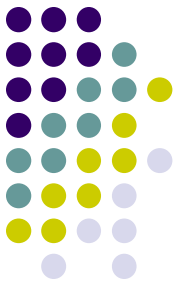
OTC ilaçlar

- Haricen uygulanan koruyucu, keratin eritici, irkiltici vb. amaçlarla kullanılan veya emilmeyen merhem, krem ve liniment
- Koku giderici losyon vb.
- Meme temizliği ve antisepsisinde kullanılan maddeler
- Dezenfektanlar
- Ağız-boğaz antiseptikleri, ağrı kesicileri, koku gidericileri
- Mineral antasidler (sodyum bikarbonat, kalsiyum karbonat, magnezyum hidroksit vb.)
- Kusturucular (İpeka şurubu)
- Kusma kesiciler (Antihistaminikler)

OTC ilaçlar (2)

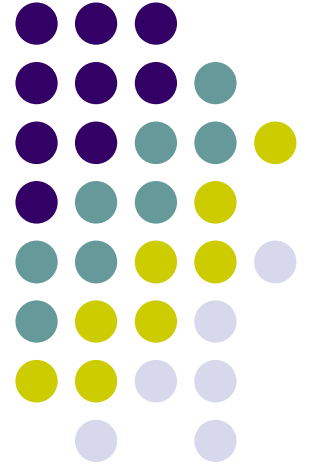
- İshale yol açan ilaçlar (Hint yağı vb.)
- İshal önleyiciler (Opioidler, etkin kömür, aliminyum silikat, kaolin, atropin vb.)
- Oral sıvı elektrolit çözeltileri
- Burunda kullanılan ilaçlar (Kortikosteroidler, lokal anestezikler, antiseptikler vb.)
- Öksürük kesiciler (Destrometorfan, difenhidramin, antiseptikler, kremler vb.)
- Balgam söktürücüler (Amonyum klorür, ipeka vb.)
- Burun ve üst solunum yollarında lokal ödem gidericiler (Efedrin, fenilefrin vb.)
- Antihistaminikler (Ethanoamin vb.)
- Ağrı kesici-ateş düşürücüler (salisilatlar, parasetamol vb.)

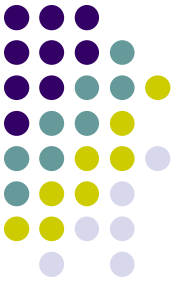

OTC ilaçlar (3)

- Uyku ilaçları (Antihistaminikler)
- Uyarıcılar (Kafein vb.)
- İştah kesiciler (Benzokain, fenilpropanolamin vb.)
- İştah açıcılar (Kokulu maddeler, acılar vb.)
- Sindirim kolaylaştırıcılar (Rumen ekstresi)
- Kulak ilaçları (Asetik asit, borik asit, kafur vb.)
- Göz ilaçları (Fenilefrin, çinko sülfat, borik asit vb.)
- Akne ürünleri (Benzoil peroksit, kükürt, salisilik asit vb.)
- Ayak bakım ürünleri (Salisilik asit, laktik asit vb.)
- Antiparaziter formülasyonlar (piretrin, piretroidler, piperonil bütoksid içeren şampuanlar, serpmeye tozlar, kulak ve boyun tasma, küpeler)

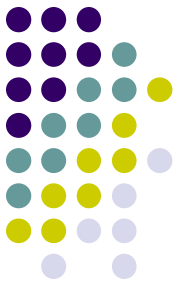
VETERİNER İLAÇLARININ RUHSATLANDIRILMASI, DAĞITILMASI, SATIŞI VE KONTROLÜ

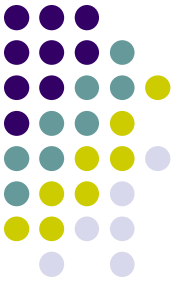
Yetkili Kurum

- Tarım ve Orman Bakanlığı, Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

Ruhsatlandırma ile ilgili mevzuat

- 441 sayılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında KHK
- Veteriner İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Ruhsat Yönetmeliği
- 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu
- 1262 İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanunu ve 3940 sayılı Kanun

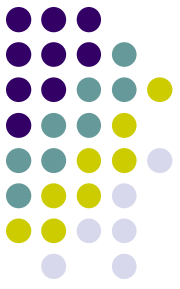
İlaç satışı ile ilgili mevzuat

- 984 sayılı Ecza Depoları Kanunu (toptan)
- 4631 Hayvan Islah Kanunu
- 6197 Eczanelerle İlgili Kanun

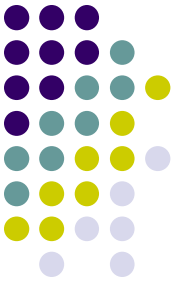
Veteriner ilaç satış kanalları

- Toptan satış yerleri:
 - Ruhsat sahipleri
 - Ecza depoları (Sağlık Bakanlığınca ruhsatlı)
- Perakende satış yerleri
 - Eczaneler
 - Veteriner Muayenehane ve Poliklinikleri ile Hayvan Hastaneleri (1995'den beri)
 - Ev ve Süs Hayvanları Satış Yerleri (2000'den itibaren reçeteye tabi olmayan ilaçları satabilirler)

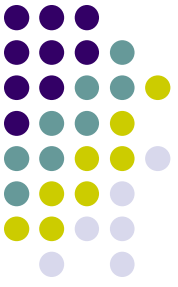
Veteriner ilaç satış kanalları

- Veteriner hekimler ruhsatsız müstahzarları bulunduramaz ve satamazlar
- Raf ömrü dolmuş ilaçları ve hatalı müstahzarları (ya da belli serilerini) satamazlar
- Ruhsatsız ilaç kullandığı ya da bulundurduğu tespit edilen veteriner hekimlerin ilaç satış yetkisi 1 yıl süreyle iptal edilir

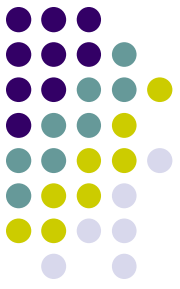
Prospektüs

- “Sadece hayvan sağlığında kullanılır”
- Ticari isim
- Farmasotik şekil
- Tedavi sınıfı
- Bileşim
- Farmakolojik özellikler
- Kullanma sahası, kullanım şekli, zamanı, aralığı, dozajı ve hedef hayvan türü
- Özel klinik bilgiler ve hedef türler için özel uyarılar
- İstenmeyen etkiler
- İlaç etkileşimleri
- Gıdalardaki ilaç kalıntılarına ilişkin uyarılar
- Kullanılmaması gereken durumlar

Prospektüs (2)

- “Kullanmadan önce veteriner hekime danışınız”, “Çocukların ulaşamayacağı yerde bulundurunuz”, “Beklenmedik bir etki görüldüğünde veteriner hekime danışınız”
- Uygulayıcının alması gereken önlemler ve hekimler için uyarılar
- Depolama şartları ve raf ömrü
- Kullanım sonu imha ve hedef dışı türlerle ilgili uyarılar
- Ticari takdim şekli
- Satış yeri ve şartları
- Prospektüsün onay tarihi
- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ruhsat tarihi ve numarası
- Ruhsat sahibinin ve imalatçı firmanın adı ve adresi
- Diğer bilgiler

Etiket dışı uygulama

- Bir ticari ilacın etiket veya prospektüs bilgilerinde belirtilmeyen herhangi bir hayvan türüne uygulanması
- Prospektüsünde belirtilmeyen hayvan türleri için doz, doz aralığı ve uygulama süresi ile ilgili prospektüs dışına çıkılması

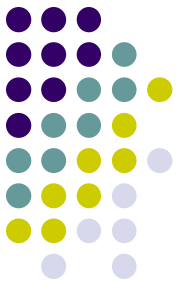
Etiket dışı uygulama

- Etiket dışı uygulamaya **veteriner hekim karar verir**
- ***Bütün sorumluluk veteriner hekime aittir***
- Veteriner hekim, **hayvan sahibini bilgilendirmeli**, özellikle besin değeri olan hayvanlarda hayvansal ürün tüketilmeme süresini belirtmelidir
- Veteriner hekim yaptığı uygulamayı **kayıt altına** almalıdır

İlaç fiyatlarının tespiti

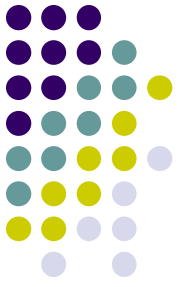

- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın Tebliğine (1985) göre yapılır
- % 14 yerli imalatçı veya % 15 ithalatçı kârı
% 7 depocu kârı
% 20 perakendeci kârı
% 18 KDV

Spot piyasa

- Belirlenen fiyatlara firmalar bir çok iskonto (%3-5 ciro, %10-30 mal fazlası, %15-20 erken ödeme, %7 faturalı ödeme iskontoları) uygulayarak spot (peşin) piyasanın oluşmasına yol açarlar.
- Bu piyasada ilaçlar etiket fiyatından **%50-70 daha ucuza** satılabilmektedir
- Ancak, e-reçete uygulamasının önemli amaçlarından birisi spot piyasayı ortadan kaldırmaktır

İlaç dağıtım ve satış kanallarının kontrolü

- Toptan satış yerlerinin (imalatçı/ithalatçılar ve ecza depoları) kontrolü **Veteriner Ecza Deposu olmadığından** Sağlık Bakanlığınca
- Perekende satış yerlerinin (eczaneler ve **veteriner hekim muayenahaneleri, poliklinikleri, hayvan hastaneleri**) Sağlık Bakanlığı ve Tarım ve Orman Bakanlığınca yapılır

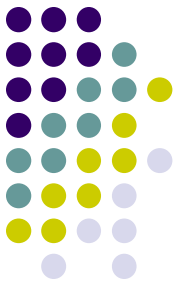
Parekende satış yerlerinin kontrolü

- İlaçlarla ilgili kayıtlar (giriş-çıkış, stok kayıtları)
- Alış ve satış işlemleri
- Muhafaza ve ilaç düzeni
- Prospektüs ve etiket bilgilerinin uygunluğu
- Farmasotik kalitesi
- İlaç fiyatı (spot fiyatı da dahil)
- Satış şeklinin mesleki ahlak (etik) açısından değerlendirilmesi
- Bulundurulması zorunlu ilaçlar
- Bulundurulması yasak ilaçlar (6197 sayılı Kanun)
- Ruhsatsız, kaçak ve son kullanma tarihi geçmiş ilaçlar
- Tutulması zorunlu defterler

Güncel sorunlar

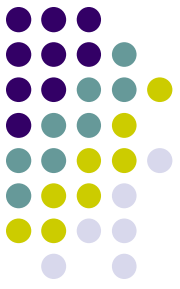

- İlaç firmaları, **mümessiller yoluyla yetiştiricilere ilaç tanıtımı ve pazarlaması** yaptıkları gözlenmektedir
- **Ecza depolarının parekende olarak yetiştiriciye ve halka ilaç sattıkları**, satmaya yetkisi olmadığı kişi ve kuruluşlara ilaç sattıkları, faturasız ilaç sattıkları gözlenmektedir
- Eczanelerin **reçetesiz ilaç** sattıkları gözlenmektedir
- Veteriner hekimlerin **hastalarını görmeden** ilaç verdikleri tespit edilmektedir
- Bakanlıkça **ruhsat verilmemiş** kaçak ürünler ve sınırlardan kaçak olarak sokulan ilaçlar, yaygın olarak satılmakta ve kullanılmaktadır

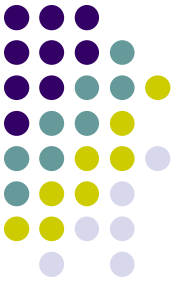
Veteriner hekimlere düşen görevler

- Veteriner ilacının ruhsat dokümanlarında kayıtlı farmasötik kalitede ve etkinlikte olması da tek başına yeterli değildir
- Bilinçli ve güvenli kullanımın da garanti edilmesi gerekir ki, bu da ancak **hekimliğin ve ilacın saygınlığının korunması ile sağlanabilir**
- Eczanelere ve özellikle ilaç bulundurma ve satma hakkına sahip olan veteriner hekimlere bu konuda büyük görev ve sorumluluklar düşmektedir.
- Bu kesim, herkesten daha fazla duyarlı olmak zorundadır

Veteriner hekimlere düşen görevler

- *İlacı esas geçim kaynağı olan ticari bir mal olarak değil, mesleğin uygulanması sırasında zorunlu olarak kullanılan saygın bir araç gözü ile bakılmalı*
- İlacın ve hekimliğin ayağa düşürülmesine meydan vermemeli
- Kalite, etkinlik ve güvenlik ön planda tutulmalı
- Haksız rekabet oluşturacak davranışlardan uzak durulmalı
- Kanun ve yönetmeliklerin ön gördüğü kurallar ve **oto kontrol** sistemleri tavizsiz işletilmeli

Veteriner hekimlere düşen görevler

- Aksi halde hem dürüst çalışanın haksız rekabete kurban gitmesi ve hem de ilaca ve hekime güvenin sarsılması kaçınılmazdır